

2014. Kisasszony és Szent Mihály hava

Égi jelenetek*

A HOLD FÉNYVÁLTOZATAI

Kisasszony hava 4.	01:50	első negyed
Kisasszony hava 10.	19:11	telihold
Kisasszony hava 17.	13:27	utolsó negyed
Kisasszony hava 25.	15:13	újhold
Szent Mihály hava 2.	12:11	első negyed
Szent Mihály hava 9.	02:38	telihold
Szent Mihály hava 16.	03:05	utolsó negyed
Szent Mihály hava 24.	07:14	újhold

A bujdosók járása

Hírnök. Kisasszony havában bajosan észlelhetni, mivel 8-án jut a Nappal felső együttállásba. Habár Szent Mihály havának 21. napján 26,4°-ra jut keletre a Naptól, alig több, mint fél órával nyugszik utána az esti szürkületben.

Hölgy. Más néven Hajnalcsillag. A hajnalpírban keresendő, a keleti égaljon. Fényhatályossága -3,9 magnitúdó táján alakul, mérete 10 ívmásodperc körüli.

Hős. Igen meglődül! Előretartó mozgást végez a Szűz, a Mérleg, a Bököl, majd a Kígyótartó csillagképekben. Késő este nyugszik, az esti órákban látszik a délnyugati égen. Fényhatályossága 0,4-ről 0,8 magnitúdóra apad, átmérője is csökken: 7,8"-ról 6,1"-ra.

Égúr. Előretartó mozgást végez a Rák csillagképben. A nyolcadik hónap elején már kereshető napkelte előtt a keleti égaljon. Szent Mihály havának legvégén már igen kellemes hajnali látvány a -1,9 magnitúdós, 33"-es óriás.

* A hónapok és a bolygók reformkorban használatos nevei: Kisasszony hava (augusztus), Szent Mihály hava (szeptember). Hírnök (Merkúr), Hölgy (Vénusz), Hős (Mars), Égúr (Jupiter), Övönc (Szaturnusz), Végőr (Uránusz), Vízúr (Neptunusz). Előrejelzések mai nyelvezettel: Meteor csillagászati évkönyv 2014.

Övönc. Előretartó mozgást végez a Mérlegben. Az éjszaka első felében nyugszik, ezért kora este észlelendő a délnyugati égaljon. Fényhatályossága 0,6 magnitúdó, a korong átmérője 16".

Végőr. Az esti órákban kel, az éjszaka nagy részében észlelhető a Halakban.

Vízúr. Kisasszony havának 29. napján jut szembenállásba a Nappal. A Vízöntőben végez hátráló mozgást.

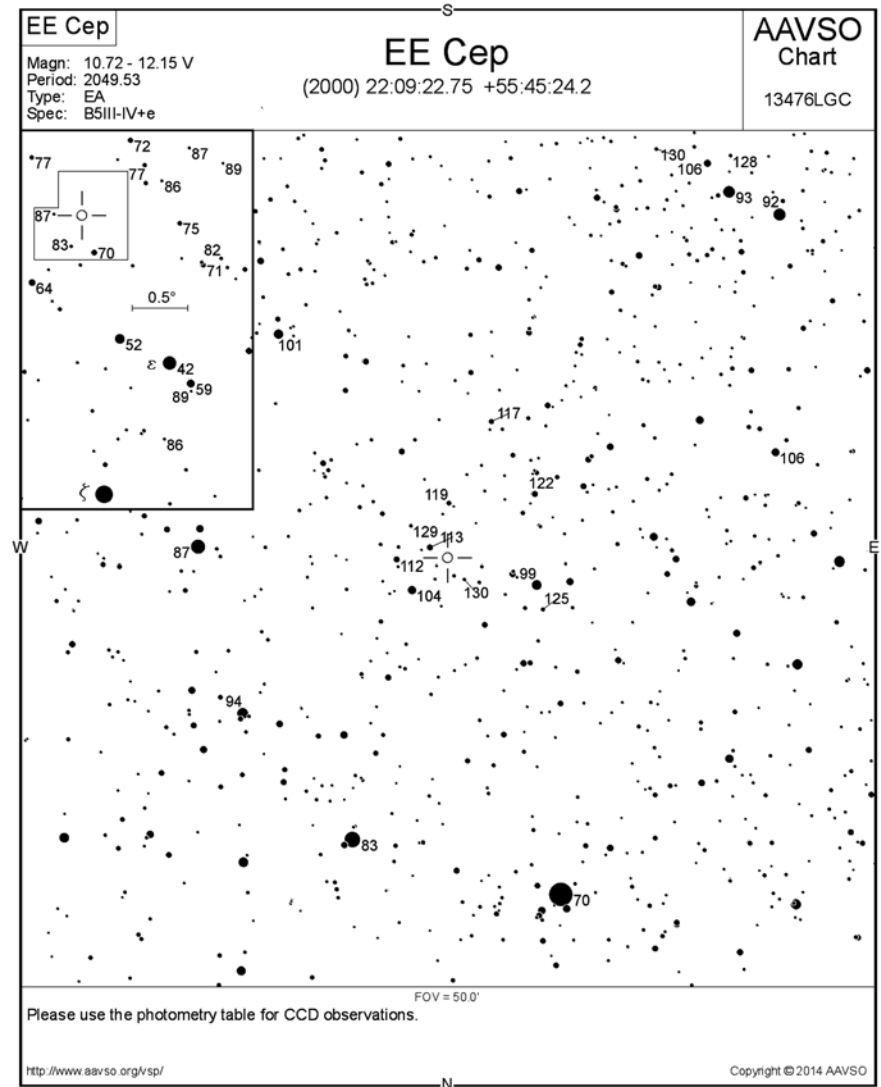
Nagy Katalin

A hónap mélyég-objektuma: az NGC 7354 planetáris köd a Cepheusban

A Cepheus „házikója” egyre magasabbra emelkedik az augusztusi-szeptemberi éjszakákon, észlelésre hívogat. A Tejút itt húzódó szakasza számos mélyég-objektumot rejt, amelyek sokszor szerepelnek rajzokon és fotókon, pl. az IC 1396 vagy az NGC 7380. Ám a halmazok és ködök sokaságán kívül néhány érdekes planetáris köd is megbújik a Tejút csillagai között, így a most bemutatandó NGC 7354 is.

A vizuálisan 11 magnitúdós, 23 ívmásodperc átmérőjű ködöcske felületi fényessége magas, így könnyű megfigyelni akár 10–15 cm körüli távcsövekkel is. (Fényszennyezett környezetben elkél egy UHC vagy OIII szűrő is.) A 4200 fényévre található égitest összetett képet mutat: belsejét egy szilvماغ alagú centrum uralja, amely két fényesebb ívdarabból tevődik össze. Ezt egy nagyjából körszimmetrikus haló övezi, amelyen számos csomósodás található. Központi csillaga 16 magnitúdós, csak 40 cm feletti műszerrel, kiváló égbolton, nagy nagyítással látható.

Sánta Gábor

A hónap változócsillaga: az EE Cephei

Várhatóan július második és október első fele között egy rendkívüli fedési változó ritkaságszámba menő elhalványodásának lehetünk tanúi. A XX. század közepén felfedezett változó különlegessége – hosszu, mintegy 5,6 éves periódusán felül –, hogy a fedő

objektum nem más, mint a társ körüli, tőlünk elnyúlt ellipszisként látszó porkorong (ilyet eddig egyedül az ε Aurigae esetében mutatnak ki). Az EE Cepheiről a változócsillag rovatban olvashatunk cikket, a 80. oldalon.

Bagó Balázs

BEMUTATÓ ÉS KÖZÖSSÉGI CSILLAGVIZSGÁLÓK

Bajai Bemutató Csillagvizsgáló

6500 Baja, Tóth Kálmán u. 19.
www.bajaobs.hu/bbcs

Balaton Csillagvizsgáló

8184 Balatonfüzfő, Sport Centrum
www.balatoncsillagvizsgalo.hu

Bay Zoltán Bemutató Csillagvizsgáló

5700 Gyula, Városerdő
mzl@bay-gyula.hu

Canis Maior Csillagvizsgáló

8800 Nagykánizsa, Zrínyi u. 18.
www.nae.hu

Canis Minor Csillagvizsgáló

8866 Becsehely, Kis-hegy
www.nae.hu

Csepeli Csillagvizsgáló

Csepeli Munkásotthon Művelődési Ház
1215 Budapest, Árpád u. 1.
http://www.csepelcsill.org

Fényi Gyula Csillagvizsgáló

Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium
3523 Miskolc, Fényi Gyula tér 10.
http://users.atw.hu/fenyigyula/

Gaia Csillagda

3556 Kisgyőr, Szőlőkalja u. 8.
http://ronaorzo.csillagpark.hu/

Gedőcz-tetői Csillagvizsgáló

3100 Salgótarján, Gedőczy u. 36.
http://www.csillagvizsgalo.starjan.hu/

Gordon Hopkins Csillagvizsgáló

Kossuth Zsuzsa Szakképző Iskola
2370 Dabas, József A. u. 107.

Győri Egyetemi Bemutató Csillagvizsgáló

Győr, Egyetem tér 1. K3
gyor.mcse.hu

Hármashegyi Csillagda

Debrecen-Nagycsere, Természet Háza
http://zsuzsivasut.hu/termesz-haza

Haynald Observatórium

Szent István Gimnázium
6300 Kalocsa, Hunyadi J. u. 23–25.

Hegyháti Csillagvizsgáló

9915 Hegyhátsál, Fő u. 19.
http://www.observatory.hu/

Jászberényi Csillagvizsgáló

5100 Jászberény, Bercsényi út 1.
http://jaszkonyvtar.hu/csillagda/

Kecskeméti Főiskola Csillagvizsgálója

6000 Kecskemét, Kaszap u. 6-14.
http://kefoportal.kefo.hu/csillagvizsgalo-2

Kiss György Csillagda

5931 Nagyszénás, Ságvári utca 26.
http://www.kgyccsillagda.atw.hu/

Kőszeg Város Oktató- és Bemutató Csillagvizsgálója

Béri Balogh Ádám Általános Iskola
9730 Kőszeg, Deák F. u. 6.
www.gae.hu

Kövesligethy Radó Oktató és Bemutató Csillagvizsgáló

9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4.
www.gae.hu

Kulin György Bemutató Csillagvizsgáló

Könyves Kálmán Gimnázium
1043 Budapest, Tanoda tér 1.
http://kkgcsillagaszat.hu/

Nyiregyházi Főiskola Csillagvizsgálója

4400 Nyiregyháza,
http://nyicse.uw.hu

Pannon Csillagda

8427 Bakonybél, Szt. Gellért tér 9.
www.csillagda.net

Polaris Csillagvizsgáló

1037 Budapest, Laborc u. 2/c.
polaris.mcse.hu

Posztoczy Károly Bemutató Csillagvizsgáló és Múzeum

2890 Tata, Eötvös u. 19.
http://www.titkom.hu/tataicsillagda.html

Pozsgai János Csillagvizsgáló

Mikoviny Sámuel Általános Iskola
3742 Rudolftelep, József A. u. 43.

Specula

Eszterházy Károly Főiskola
3300 Eger, Eszterházy tér 2.
http://varazstorony.ekt.hu/

Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló

3534 Miskolc, Dorotya u. 1.
http://csillagda.web44.net/

Szegedi Csillagvizsgáló

6726 Szeged, Kertész utca
http://astro.u-szeged.hu/

Tápiómenti Bemutató Csillagvizsgáló

2241 Süllyás, Régi Úri út
www.sacse.hu

Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló

8000 Székesfehérvár, Fürdősor 3.
http://telapo.datatrans.hu/Telapo/index.htm

TIT Tatabányai Csillagvizsgáló

TISZK Péch Antal telephely
2800 Tatabánya, Széchenyi u. 20.
csmoczik@gmail.com

TIT Uránia Bemutató Csillagvizsgáló

5000 Szolnok, Jubileum tér 5.
www.tit-szolnok.hu

TIT Uránia Csillagvizsgáló

1016 Budapest, Sánc utca 3/b.
http://www.urania-budapest.hu/

Városi Csillagvizsgáló

6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 43.
http://www.csillagvizsgalo.eu

Polaris Csillagvizsgáló ÓBUDA

Az MCSE közösségi csillagvizsgálója, a Polaris változatos programokkal várja az MCSE-tagokat és az érdeklődőket. Címünk: Budapest III., Laborc u. 2/c., <http://polaris.mcse.hu>, tel: (1) 240-7708, 06-70-548-9124. **MCSE-tagok számára programjaink ingyenesek.**

Távcsöves bemutató minden kedden, csütörtökön és szombaton sötétedéstől 22:30-ig. A belépődíj felnőtteknek 600 Ft, diákoknak, pedagógusoknak és nyugdíjasoknak 400 Ft.

Csoportokat (min. 15, max. 30 fő) szerdán és pénteken fogadunk, előzetes egyeztetés alapján.

Keddenként 18 órától MCSE-klub. Tagfelvétel, távcsöves tanácsadás, egyesületi programok megbeszélése.

Csütörtökönként 18 órától nyári ifjúsági szakkör 13–19 éveseknek, folyamatos jelentkezéssel.

Észlelőszakkör és tükörcsiszoló kör minden korosztály számára (részletes információk honlapunkon olvashatók). A szakköri foglalkozásokon való részvétel feltétele az MCSE-tagság.

Folyamatos tagfelvétel! Az esti bemutatók alkalmával – telefonos egyeztetés után napközben is – lehet intézni az MCSE-tagságot.

MCSE Hírlevél: Programjainkról tájékoztathatunk, melyre a www.mcse.hu jobb oldali sávjában található felületen lehet feliratkozni.

Helyi csoportjaink programjaiból

Helyi csoportjaink aktuális programjai megtalálhatók saját honlapjaikon is, a www.mcse.hu „Helyi csoportok” elnevezésű link-gyűjteményében.

Baja: Összejevetelek keddenként 16:30-tól 18:00-ig a Tóth Kálmán u. 19. alatti bemutató csillagvizsgálóban. Hegedűs Tibor +36-20-9370-042, baja@electra.bajaobs.hu.

Dunaújváros: Péntekenként 16:00–18:00 között összejevetelek a Munkás Művelődési Központban.

Eger: Kéthetente szakköri foglalkozás a Lícem Varázstornyában (Specula). Információk: egricsillagaszok.swhu.tk

Esztergom: A Technika Házában minden szerdán 18 órakor találkoznak a tagok.

Győr: Péntekenként páros héten napnyugtától bemutató a csillagvizsgálóban (Egyetem tér 1.).

Hajdúböszörmény: Minden hónap utolsó péntekjén 19 órától találkozó a Sillye Gábor Művelődési Központban.

Kaposvár: Minden hónap első péntekjén 18 órakor találkozó a bányai Panoráma Panzióban.

Kiskun Csoport: Az aktuális havi programok a csoport honlapján: kiskun.mcse.hu, tel.: +36-30-248-8447

Kunszentmárton: Összejevetelek minden hónap utolsó szombatján 15 órától a József Attila Könyvtárban (Kossuth L. u. 2.).

Miskolc: Összejevetelek péntekenként 19 órától a Dr. Szabó Gyula Csillagvizsgálóban.

Paks: Összejevétel minden szerdán 18 órától az ESZI egyik osztálytermében, jó idő esetén az udvaron távcsövezés.

Pécs: Minden hétfőn 18 órakor találkoznak a helyi MCSE-tagok a Zsolnay Kulturális Negyed planetáriumának előadótermében.

Szeged: Felvilágosítás Sánta Gábornál, melyeg@mcse.hu, tel.: +36-70-251-4513.

Tata: Foglalkozások péntekenként 18 órától a Posztoczy Károly Csillagvizsgálóban.

Tápiómente: Kiss Szabolcs, e-mail: achilles@freemail.hu

Zalaegerszeg: Felvilágosítás Csizmadia Szilárdnál, tel.: +36-70-283-5752, e-mail: zeta1@freemail.hu